

S.O.S.

Skrifter om samtalegrammatik

Årgang 5, nr. 2

***ja okay* – Markering af anerkendelse og tilstrækkeligt modtaget information som sekvens-afsluttende handling**

Sidsel Holm

Skrifter om Samtalegrammatik 5: 2

2018

ISSN 2445-7256

Skrifter om Samtalegrammatik (SoS) er en serie arbejdspapirer om samtalegrammatik som udgives af forskergruppen *DanTIN* ("Danish talk-in-interaction"). *DanTIN* består af studerende og forskere fra og omkring Lingvistik på Aarhus Universitet. *DanTIN* bestyrer hjemmesiden *samtalegrammatik.dk*. Udgivelserne i *Skrifter om Samtalegrammatik* er arbejdspapirer, studenteropgaver, rapporter, afhandlinger og andet som beskriver og analyserer samtalegrammatiske fænomener.

Skrifter om Samtalegrammatik er ikke fagfællebedømt, men en redaktionsgruppe under *DanTIN* har vurderet at udgivelserne i SoS fortjener at komme til offentlighedens kendskab. I nogle tilfælde er der tale om ældre eller nyere skrifter, som *DanTIN* har fået lov af forfatterne til at udgive. I andre tilfælde er skrifterne lavet til SoS. *Skrifter om Samtalegrammatik* kan frit deles med angivelse af forfatter, årstal samt tidskriftets navn og nummer.

DanTIN udgiver også fagfællebedømte artikler. Du kan se mere om vores udgivelser, projekter og resultater på samtalegrammatik.dk, og her kan du også se hvordan du kommer i kontakt med os.

Billedet til forsiden (*Kyssepelikaner*) er taget af Eva Hellesøe Nielsen og redigeret af Sidsel Mosegaard Holm.

Redaktionsgruppen for dette nummer består af Søren Sandager Sørensens.

Redaktionel kommentar

Dette nummer af *Skrifter om Samtalegrammatik* er en grundig analyse af brugen af ordene *ja okay* i samtaler.

Den traditionelle grammatik har interesseret sig ret lidt for ord der står alene i ytringer, og som altså ikke indgår i sætningskonstruktioner. I *DanTIN's* samtalegrammatik går vi en anden vej. Vores udgangspunkt er hvordan sprog fungerer i samtaler, og i samtaler består ytringer meget ofte af enkelte ord. Derved bliver sådanne ord - eller partikler - vigtige i en realistisk samtalegrammatik.

Der findes allerede analyser af fritstående partikler på vores hjemmeside samtalegrammatik.dk (fx om *nej, jo, hvar, hvad, ej* og forskellige varianter af *nå*, se *samtalegrammatik.dk* 2018) og i tidligere numre af *Skrifter om Samtalegrammatik* (Tholstrup 2014 om *ej*; Knudsen 2015 om *okay*, om blandt andet *hvad* og *hvar*; Heinemann 2015 om *nej* (og *jo*); Garly 2016 om *hvar*; Dalum 2017 om *mm*). Søren Sandager Sørensen arbejder derudover på et ph.d.-projekt om partiklerne *ja, nej, mm, nå* og *okay*. Men indtil videre ved vi meget lidt om kombinationer af partikler (se dog Lund 2017 om *jojo*, som dog ikke er fritstående på den måde *ja + okay* er det). Det tager denne udgave af *Skrifter om Samtalegrammatik* hul på. Sidsel Holm undersøger her hvordan kombinationen af *ja* og *okay* (med faldende intonation) fungerer i samtaler. Gennem grundige analyser af uddrag af samtaler viser Holm hvordan *ja + okay* både udfører de opgaver som henholdsvis *ja* og *okay* normalt udfører, og samtidig hvordan kombinationen får specifikke funktioner der adskiller den fra hvad *ja* eller *okay* kan gøre alene, og også adskiller det fra andre partikler og partikelkombinationer.

Denne redaktionelle kommentar er skrevet af Jakob Steensig

Referencer

Dalum, Nora. 2017. Universelle prosodiske mønstre i *mm*. *Skrifter om Samtalegrammatik*, 4(1).

Garly, Katrine. 2016. Hvar – det danske huh: En kollektionsanalyse af åbenklasse andeninitieret selvreparatur på dansk. *Skrifter om Samtalegrammatik*, 3(3).

Heinemann, Trine. 2015. Negation in interaction, in Danish conversation. *Skrifter om Samtalegrammatik*, 2(12).

Jørgensen, Maria. 2015. "Hvad" i dansk talesprog. *Skrifter om Samtalegrammatik*, 2(6).

Knudsen, Anette Dahl. 2015. "O(↑)kay(?), ↑Ohkay" – En Prosodiahængig ytringspartikel? *Skrifter om Samtalegrammatik*, 2(1).

Lund, Christina Emborg. 2017. Jojo-initierede svar på positivt indrammede ytringer i dansk talesprog – en "yes but"-konstruktion? *Skrifter om Samtalegrammatik*, 4(2).

Samtalegrammatik.dk. 2018. Udtryk og fænomener. <http://samtalegrammatik.au.dk/grammatikken/udtryk-og-faenomener/> (set d. 4. december 2018).

Tholstrup, Emilie. 2014. "Ej hvor fint" – En undersøgelse af den danske interjektion ej. *Skrifter om Samtalegrammatik*, 1(3).

***ja okay* – Markering af anerkendelse og tilstrækkeligt modtaget information som sekvensafsluttende handling**

af SIDSEL HOLM

1 Introduktion

Partikler som de danske *ja*, *nej*, *nå*, *okay* og *mm* fungerer ofte som responsmarkører (*response tokens*, Gardner 2001, frit oversat) i interaktion. De er forskellige i form og funktion, afhængig af konteksten de optræder i. Denne undersøgelse udfoldes som en kollektionsanalyse af partiklerne *ja=okay* i sammensætning og undersøger funktionen af netop kombinationen af disse.

Responsmarkører er blandt andet med til at vise aktiv lytterdeltagelse og er en betydningsfuld del af interaktionens forløb og fremadskriden (Stivers 2008; Gardner 2001; Jefferson 1984; Schegloff 1982 m.fl.); med responsmarkører viser samtaledeeltagere hinanden fortsat interesse og deltagelse i samtalen og emnet. De forskellige partikler viser forskellige mønstre og funktioner afhængig af kontekst, placering og prosodi, og de kan således have flere funktioner, afhængig af hvor og hvordan de optræder (Gardner 2001: 16-17).

Mit udgangspunkt var at se på partikelkombinationen *ja/nej okay*. Datasættet viste kun få eksempler på *nej okay*, og fokus indsnævredes til prosodisk integreret *ja=okay* med faldende intonation på *okay*. Overordnet viser analyserne, at *ja* fungerer som fortsættelses- og anerkendelsesmarkør (Couper-Kuhlen og Selting 2018; Emmertsen og Heinemann 2010; Gardner 2001; Goodwin 1986; Schegloff 1982), mens faldende *okay* fungerer som potentiel skiftemarkør og indikerer, at der ikke er behov for yderligere uddybning (Steensig og Sørensen in press; Knudsen 2015). Den sammensatte konstruktion *ja=okay* (faldende) har begge disse funktioner, men tyder derudover på at adskille sig ved at fungere sekvensafsluttende og relatere den netop forudgående sekvens til det større sekventielle forløb i interaktionen.

Artiklen er bygget op således, at der først beskrives metode med inddragelse af etik og behandling af persondata; herefter følger et afsnit med teoretisk baggrund for *ja* og *okay* samt analyser af disse som fritstående varianter; derefter udfoldes analyser af 3 eksempler; og slutteligt opsummeres pointerne sammen med diskussion af, hvorvidt

ja=okay (faldende)s funktion er lig med summen af de to partiklers individuelle funktion, eller om helheden er større end summen. Ligeledes diskuteres det, hvordan *ja=okay* (faldende) adskiller sig fra *nåja* som *realization token* (Emmertsen og Heinemann 2010).

2 Metode

Undersøgelsen består af en række eksempler på konstruktionen *ja=okay* (faldende) der til sammen skal vise formatets funktion i interaktion. Analysen bygger på interaktionel lingvistisk metode på baggrund af Couper-Kuhlen og Selting (2018) med inddragelse af samtaleanalytiske traditioner og teorier (bl.a. Jefferson 1984; Schegloff 2007; 1982; Schegloff og Sacks 1973).

Datamaterialet stammer fra samtalebanken og AULing. Eksemplerne er samlet på baggrund af Søren Sandager Sørensens oversigt over partikler. Ud fra hans indsamling af *ja/nej okay*-forekomster, har jeg samlet min egen oversigt, hvor jeg har lavet underkategorier afhængig af prosodi med særligt fokus på forekomster og varianter af *okay*. Jeg har gennemgået 18 interaktioner på i alt ca. 3,7 timer. Interaktionerne har været i form af private ansigt-til-ansigt-samtaler på video og telefonsamtaler. I data har jeg fundet og behandlet 19 forekomster af *ja/nej okay*, hvoraf 14 var af varianten faldende *okay* (Steen sig og Sørensen in press; Knudsen 2015). 2 ud af 19 forekomster bestod af *nej okay*, én bestod af *ej okay*, mens 16 forekomster var med en variant af *ja okay*. Heraf blev 3 eksempler af prosodisk integreret *ja=okay* (faldende) udvalgt til analyse. For analyserne har jeg prioriteret at anvende eksempler med mindst muligt overlap, og hvor partikkelkonstruktionen er prosodisk integreret og fritstående, dvs. hvor konstruktionen udtales uden pause mellem ordene og så vidt muligt ikke er omkranset af tale ((5) er en undtagelse). Ligeledes har jeg prioriteret eksempler, hvor *ja=okay*-konstruktionen er udtalt relativt klart og tydeligt, så det var muligt at analysere optagelsen i Praat (Boersma og Weenink 2018; 2001).

Eksemplerne er transskriberet ud fra konventionerne på Samtalegrammatik.dk (2018, tilgået senest 28. maj 2018) med tilføjelse af "◡" for nulstillet pitch et sted som ikke er i begyndelsen af en taletur og "⚣" for latter indkapslet i tale. I brødteksten er prosodisk integrerede forekomster markeret med lighedstegn mellem partiklerne som *ja=okay*. I undersøgelsen fokuseres bl.a. på sekvensanalyser af

eksemplerne for at vise, hvordan *ja=okay* optræder og bidrager til det sekventielle i interaktionen.

Undersøgelsen tager højde for datatilsynets krav til studerendes behandling af personoplysninger. Alle oplysninger omkring personer i data er anonymiserede, herunder navn, alder og andre personlige informationer; ligeledes er geografiske angivelser anonymiserede. Under kursets forløb er der afspillet eksempler fra datamaterialet, og alle kursets deltagere har ved kursets begyndelse underskrevet en fortrolighedserklæring. Al data slettes fra harddiske og computere efter undersøgelsen.

3 Om konstruktionens enkeltdele *ja* og *okay* (faldende)

I følgende kapitel behandles fritstående varianter af *ja* og faldende *okay*. Der inddrages og redegøres kort for relevant teori omkring responsmarkørerne og deres funktioner i interaktion, ligesom der inddrages eksempler på og korte analyser af begge. Som pointeret flere steder i litteraturen, er det vigtigt at understrege, at funktioner og teoretiske modeller ikke nødvendigvis kan oversættes på tværs af sprog (fx Betz og Golato 2008: 92). Idet der (mig bekendt) endnu ikke foreligger dybdegående samtaleanalytiske studier af disse danske partikler er de to følgende afsnit baseret dels på studier af lignende partikler i andre sprog, dels min intuition på baggrund af egne begrænsede analyser af disse.

3.1 Fritstående ja

Den fritstående partikel *ja* på dansk fungerer ofte som fortsættelses- eller anerkendelsesmarkør (Emmertsen og Heinemann 2010). Den lader til at være tæt sammenlignelig med det engelske *yes* og det tyske *ja* (Steensig og Asmuß 2005; Emmertsen og Heinemann 2010) og fungerer som retrospektiv kvittering (Gardner 2001) ved at udvise forståelse, enighed eller blot anerkendelse og tilkendegivelse af, at man har hørt det forudgående. Som anerkendelsesmarkør (*acknowledgement token*, Emmertsen og Heinemann 2010; Gardner 2001, frit oversat) indikerer den, at der ikke er problemer i forståelsen af (eller enighed med) den forudgående ytring, og der er derfor ikke behov for reparation og/eller dispræfereret respons.

Fortsættelsesmarkører har deres funktion som netop fortsættelsesmarkører, fordi de giver turen videre på et sted, hvor producenten ellers kunne have produceret en fuld(ere) taletur og -handling (Couper-Kuhlen og Selting 2018; Goodwin 1986; Schegloff 1982). Ved ikke at

gøre det, men i stedet producere fortsættelsesmarkøren, passerer producenten også muligheden for at gøre det der var relevant i den pågældende situation i interaktionen (Schegloff 1982). På det overgangsrelevante sted er det bl.a. muligt at initiere reparatur, og med en fortsættelsesmarkør tilkendegiver producenten, at han/hun ikke har behov for reparatur og har forstået det forudgående. Dog kan man ikke nødvendigvis semantisk udlede af enhver fortsættelsesmarkør, at producenten har forstået budskabet (Schegloff 1982), men det er fraværet af reparaturinitiering på et reparaturinitieringsrelevant sted, der skaber fortsættelsesfunktionen.

I eksempel (1) nedenfor optræder *ja* to gange, og i det følgende analyseres kort disse tilfælde med henblik på efterfølgende sammenligning med partiklen i konstruktionen *ja=okay*. Samtalen, hvorfra der også anvendes et andet eksempel senere i analysen (Analyse 1, Bytur), er fra et kollegie. Deltagerne befinder sig i køkkenet og taler om deres respektive byture samtidig med der laves mad. B har netop fortalt om hendes bytur og opremset, hvilke barer og diskoteker de besøgte. I L01 spørger hun ind til As bytur.

(1) AULing | Kollegie | 548210 ((video))

- 01 B: hva med jer var i andre steder↘
 02 (0.7)
 03 A: øh: nej:j↘
 04 (0.6)
 05 B: [(*xx*)]
 06 A: [altså]såmm (.) vi har siddet hjemme ved Dorte=
 07 =og drukket noget vin↘
 08 (0.6)
 09 B: **jaer**→=
 10 A: =å noget cognac→
 11 (0.6)
 12 A: ☺huh huh huh☺
 13 B: ☺**jah**→☺
 14 A: ☺ohg sHå øh:☺
 15 B: ☺lækkerth huh☺

I eksemplet er A i gang med at fortælle om sin bytur på opfordring af B i L01. *Ja* optræder første gang i L09 som fortsættelsesmarkør til As ytring i L06-07, der fungerer som en indledning til fortællingen. A har først svaret *nej* (L03) på Bs spørgsmål *hva med jer var i andre steder*, men efter en 0,6 sekunders pause initierer hun alligevel en fortælling med *altsåmm* (L06) i overlap med en kort uidentificerbar knirkende lyd

fra B (L05), som potentielt er en sekvensafsluttende tredje (Schegloff 2007); B har stillet et spørgsmål (første par-del L01), fået et svar (anden par-del L03) og har i hvert fald mulighed her for at markere parathed til sekvensafslutning. Men A fortsætter efter *altså* med beskrivelsen *vi har siddet hjemme ved Dorte og drukket vin. As altså* optræder ligesom B's lyd også i tredje position i sekvensen, og det indleder selv-reparatur (Heinemann og Steensig 2018).

Inden uddraget har B fortalt om alle de barer, hun og hendes veninder besøgte på deres bytur, og hendes spørgsmål i L01 er tvetydigt. Det kan betyde, (1) om B og hendes veninder var på andre barer, eller (2) om de i det hele taget var andre steder den aften. Som vi kan se på As svar (L03) svarer hun med *nej* umiddelbart på tolkning (1), hvilket er logisk efter Bs fortælling, men idet hun indleder svaret med *øh:* samt de prosodiske egenskaber i *nej* (vokalforlængelse og intonationsmønster), indikerer hun, at hun allerede her anerkender tvetydigheden i spørgsmålet, fordi det er upræcist, hvad der spørges til. As efterfølgende tilføjelse i L06-07 bekræfter dette: hun anerkender spørgsmålets tvetydighed og må derfor tilføje yderligere information, der svarer på tolkning (2). Hendes turindledende *altså* kan således enten indikere initiering af selv-reparatur eller tilføjelse af yderligere historie i samme emne/emneudvidelse (Heinemann og Steensig 2018). Uanset hvordan det tolkes, forholder *altså* sig ikke anklagende til hverken producenten eller samtalepartneren og indikerer, at ingen har skyld i behovet for reparatur/udvidelse; der er et problem i den sekventielle proces, og *altså* bidrager til at løse problemet og ubesværet bevæge sig videre i sekvensen (Heinemann og Steensig 2018).

Der følger en 0,6 sekunders pause, hvorefter B tilføjer *jaer* med jævn intonation (L09). I pausen (L08) er A ved at stille sin tallerken på bordet og retter på nogle ting der står der. Umiddelbart efter Bs *jaer* fortsætter A med en tilføjende beskrivelse, nemlig at de også drak cognac, ydret samtidig med hun begynder at vende sig om mod køkkenbordet, hvor B står. A griner lidt herefter (L12) som en *post-utterance laugh particle* (Jefferson 1979), mens hun bevæger sig mod køkkenet, og B tilføjer endnu et *jah* med samme intonationsmønster som det forrige, men med lidt højere pitch. As grin er sammen med pausen (L11) med til at indikere det lidt usædvanlige i, at de drak cognac, som sandsynligvis ikke er den mest almindelige drik for dem.

Det andet *jah* (L13) virker mere efterspurgt af A end det første. Det ligner, de to får øjenkontakt, idet A bevæger sig mod køkkenet igen.

Det er her, Bs andet *jah* kommer med smilende stemme, og hun tilføjer i L15 en vurdering, *lækkert*, sammen med et grin der kvitterer for As grin i L12 og viser, at hun anerkender og forstår at As tilføjelse om cognac var uventet og kaldte på en kvittering.

Det første *jaer* (L09) er altså en fortsættelsesmarkør, der viser, at B opfatter As ytring som ikke færdig; med fortsættelsesmarkøren viser hun, at hun ikke overtager turen men i stedet skaber plads til, at A kan fortsætte det ufærdige arbejde (Couper-Kuhlen og Selting 2018: 511-512; Gardner 2001: 34; Goodwin 1986: 207; Schegloff 1982). Det andet *jah* (L13) fungerer som anerkendelsesmarkør (Couper-Kuhlen og Selting 2018; Jefferson 2002). Det indikerer, at B hører og forstår As fortælling, og at hun ikke har behov for reparatur. Det ses bl.a. da hun efterfølger det med en vurdering i L15. I begge tilfælde optræder partiklerne som selvstændige TCUER og på placeringer, hvor der ellers er plads til og mulighed for reparationindledning (Golato 2010; Gardner 1995; Goodwin 1986; Schegloff 1982). A gør plads i sin fortælling til, at B kan efterspørge reparatur, hvis nødvendigt, og det at hun ikke gør det, viser, at hun har forstået tilstrækkeligt.

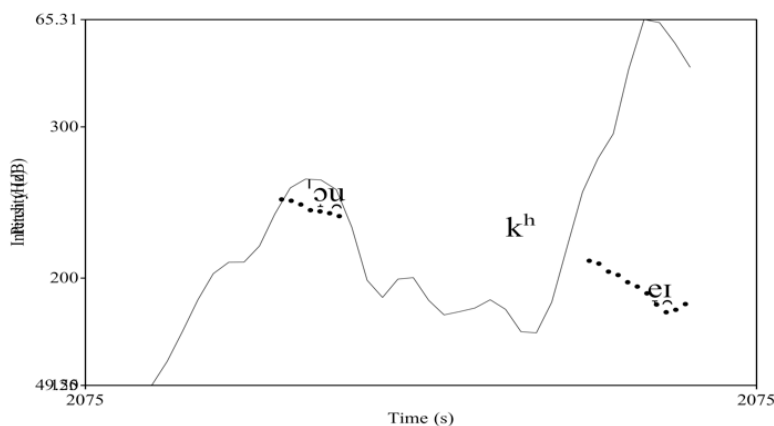
Ja er ifølge Emmertsen og Heinemann (2010) epistemisk umarkert. Det indikerer ikke et kognitivt skift hos producenten i modsætning til fx *nå* (Heinemann 2017; 2016; Emmertsen og Heinemann 2010; Heritage 1984 om 'oh'). Med *ja* i L09 og L13 viser B anerkendelse af As igangværende fortælling og indikerer samtidig forståelse for, at A ikke er færdig med sin fortælling. A har ikke endnu svaret fyldestgørende på Bs indledende spørgsmål (L01 *hvad med jer var i andre steder*), og derfor vil fortsættelsesmarkøren (som *ja*) bidrage til at hjælpe A på vej mod færdiggørelse; andet end fortsættelses- og anerkendelsesmarkører ville potentielt kunne forstyrre fortællingen. Så selvom B i dette tilfælde epistemisk er *unknowing* [K-] og A er *knowing* [K+] (Couper-Kuhlen og Selting 2018; Heritage 2013; 2012; 2010), venter B på færdiggørelse af fortællingen, før hun giver udtryk for sit epistemiske *stance*, altså hvorvidt hun har forstået As fortælling eller ej, samt en potentiel overordnet vurdering heraf¹ (Heritage 2013; 2012; 2010; Stivers 2008).

¹Vurderingen i L15 forholder sig til sekvensudvidelsen L06-12 og er således ikke en vurdering af Bs overordnede fortælling om byturen, som på dette tidspunkt ikke er færdig endnu.

Altså forholder *ja* i dette tilfælde sig ikke til det epistemiske i samtalen. B er den, der har oplevet det, og det giver ikke mening for A at indikere, hvorvidt hun er blevet klogere eller ej, før B er færdig med sin fortælling, og A har fået al Bs information. Først herefter bliver det relevant for A at indikere, hvorvidt hun har opnået ny viden samt en vurdering af historien (Stivers 2008). *Ja* fungerer altså i eksempel 1 som hhv. fortsættelses- og anerkendelsesmarkører, der ikke forholder sig til det epistemiske men indikerer, at producenten fortsat lytter, forstår og ikke har behov for reparatur. *Ja* som fortsættelsesmarkør kan altså forekomme uanset om producenten er enig med det forudgående (Stivers 2008).

3.2 Fritstående faldende okay

Partiklen *okay* på dansk forekommer i (i hvert fald) to varianter, nemlig stigende *okay* som nyhedskvitteringsmarkør og faldende *okay* som potentiel sekvensafslutningsmarkør (Steensig og Sørensen in press; Knudsen 2015). Varianterne adskiller sig fra hinanden prosodisk og har forskellige funktioner i samtalen. Hvor stigende *okay* har betonet andenstavelse og stigende intonation, viser faldende *okay* det omvendte mønster med tryk på første stavelse og faldende intonation (Steensig og Sørensen in press; Knudsen 2015), som illustreret i Figur 1.

Figur 1: Faldende okay illustreret i Praat. Stiplet linje er intonation. Figur fra Jakob Steensig.

Undersøgelsen fokuserer på konstruktionen *ja=okay* med faldende *okay* og anvender betegnelserne "faldende *okay*" og "*okay* (faldende)" i flæng. I det følgende gives eksempel på fritstående faldende *okay* med henblik på efterfølgende sammenligning med *ja=okay*.

(2) Samtalebanken | Kartofler og broccoli | 1132 ((video))

01 ME: °okay↘° Øska du bruge kartofler i din suppe↗ Tom
02 (1.1)
03 TO: *nhe:j* jeg tager nok lige et par stykker→=
04 TO: =men det e::r (.) °et° halvt kilo højst↘
05 (0.2)
06 ME: °okay°↘
07 (1.0)
08 TI: >°det ka (da)°< godt være jeg ska købe lidt=
09 =flere til fredag så→

Eksemplet er fra et bofællesskab, hvor tre beboere er i gang med at lave mad. Som første par-del i sekvensen spørger ME TO, om han skal bruge kartofler i sin suppe (L01), hvortil han som anden par-del svarer *nej* og alligevel forklarer, at han nok tager et halvt kilo (L03-04). Efter en 0,2 sekunders pause svarer ME med faldende *okay* (se Figur 1) som fungerer som sekvensafsluttende tredje (Schegloff 2007).

Med det faldende *okay* indikerer ME, at hun har forstået TOs svar og ikke har brug for yderligere uddybning. Hun har vurderet, at TO har nået et muligt afslutningspunkt (Schegloff og Sacks 1973: 305, 312), og han har bidraget med en passende anden par-del (Schegloff 2007). ME bruger faldende *okay* som et signal om, at anden par-delen var fyldestgørende, og TO har bidraget med passende information; ME er nu klar til noget nyt i samtalen. Efter en pause på 1 sekund tilføjer TI, at hun måske alligevel er nødt til at købe flere kartofler (L08-09) (implicit at når Tom nu skal bruge kartofler til suppen, kommer der til at mangle). TI fortsætter altså i samme emne, hvilket er en af mulighederne efter faldende *okay*; partiklen forholder sig til den igangværende sekvens og markerer den som potentielt afsluttet, men den åbner samtidig gulvet (*the floor*) for alle samtaledeltagere, og det ligger dem frit for at åbne enten en ny sekvens og/eller et nyt emne eller fortsætte samme emne/aktivitet (Knudsen 2015).

3.3 Opsummering af fristående ja og faldende okay

Med udgangspunkt i disse to versioner af *ja* (som fortsættelses- og anerkendelsesmarkør) og faldende *okay* (som angivelse af tilstrækkelig forståelse og mulig sekvensafslutning) behandler undersøgelsen kombinationen af *ja* og *okay*. Ovenstående analyser af de fristående partikler er på ingen måde fyldestgørende, og de er kun inddraget her

for at illustrere, hvordan de to partikler *kan* optræde alene, som sammenligningsgrundlag for den sammensatte konstruktion som er fokus for undersøgelsen.

4 Partikelkonstruktionen *ja=okay* (faldende)

Ovenstående kapitel udfoldede analyser af fritstående *ja* og *okay* (faldende). I det følgende kapitel undersøges den sammensatte konstruktion bl.a. med fokus på det sekventielle. Analyserne skal bidrage til den efterfølgende diskussion af, hvilken funktion netop sammensætningen har: hvordan adskiller den sig fra de fritstående varianter, fungerer den som én eller to partikler og er funktionen mere end blot summen af de to? *Ja=okay* (faldende) illustreres nedenfor i 3 eksempler og analyser.

4.1 Analyse 1, *Bytur*

I eksemplet nedenfor (3) fungerer *ja=okay* (faldende) som en prosodisk integreret sammensat partikel (lighedstegnet indikerer, at partiklerne er prosodisk integreret og udtales uden ophold imellem), der på den ene side udtrykker anerkendelse og accept af det netop tilføjede element i sekvensen, og på den anden side bidrager til det sekventielle forløb.

Uddraget er fra samme data som eksempel (1) under fritstående *ja* (afsnit 3.1), og her ses afslutningen på sekvensen, som påbegyndtes i L01 i (1). Forud for uddraget har A og B talt om en nylig bytur og berettet om, hvordan deres aftener hver især forløb. A er begyndt på sin fortælling om byturen, og har netop fortalt, at de havde siddet hos en veninde og drukket vin og cognac. I L01 i (3) nedenfor vender hun tilbage til emnet om en koncert, hun var til, og som A og B har talt om tidligere. I L03-05 tilføjer A et element til sin beretning, nemlig at de kom for sent til koncerten.

(3) AULing | Kollegie | 563993 ((video))

- 01 A: og så tog vi bare derned og hørte dem→
 02 (0.2)
 03 A: vi kom bare lidt ↑sent ud af døren=
 04 =så vi var der først sån v- klokken elleve↗
 05 (å) [de gik på k]lokken ti→
 06 B: [↑nå:h→]
 07 (0.3)
 08 B: **jaer okay**\
 09 (3.0)
 10 A: >*men de var*-< ret gode→

Ytringen i L01 er konklusionen på As historie og svaret på det spørgsmål, B stillede i L01 i (1) under fritstående *ja*. Det dirigerer emnet tilbage til den koncert, de allerede tidligere har snakket om og svarer altså indirekte på spørgsmålet, at de ikke var andre steder den aften end hos Dorte og til koncerten (og ikke på barer og diskoteker ligesom B). Efter en kort pause påbegynder A en postudvidelse (L03-05) (*post expansion*, Schegloff 2007: 26), der bidrager med information om tidsrammen, *vi kom bare lidt sent ud af døren*, og starter med årsagen til en pointe, der først udfoldes senere. A fortæller, at de først ankom til koncerten klokken elleve, fordi de kom for sent ud ad døren. I overlap kvitterer B for denne information med *nåh* med jævn intonation (L06). Samtidig tilføjer A (*å*) *de gik på klokken ti* (L05) og fortæller implicit, at de altså ankom efter koncerten var gået i gang. Til dette svarer B *jaer=okay* (faldende, L08) og angiver, at hun forstår og accepterer det forudgående som en tilføjelse og nu forstår den indirekte pointe, der blev tilføjet med L05.

I eksemplet realiseres *ja* som *jaer*. Som vi så i afsnit 3.1 er *ja* epistemisk umarkeret og indikerer (i modsætning til *nå*) ikke en kognitiv ændring hos producenten (Emmertsen og Heinemann 2010: 113). Den fungerer primært som fortsættelses- eller anerkendelsesmarkør. I eksempel (3) har *ja*-varianten *jaer* anerkendelsesfunktion; A viser, at hun forstår Bs ytring. Sammenholdt med hendes *nåh* i L06, der markerer et (tøvende) kognitivt skift og fungerer som fortsættelsesmarkør (Heinemann 2017; 2016; samtalegrammatik 2013; Steensig et al. 2013; Nielsen 2002), medvirker *jaer* i L08 til at indikere, at A nu har forstået Bs indirekte pointe. A forstod altså ikke Bs pointe før sidste tilføjelse, hvilket kan forklare, hvorfor hun i L08 anvender formen *jaer=okay* (faldende, i stedet for fx fritstående faldende *okay*). *Jaer* bliver således en opfølgning på As *nåh* og markerer, at hun nu er gennemgået det kognitive skift og altså har forstået pointen med Bs indskud.

Jaer=okay (faldende) kommer som afslutning på sekvensen. Ifølge Knudsen (2015) bruges faldende *okay* ofte til at signalere, at brugeren har modtaget tilfredsstillende information og nu er klar til at bevæge sig videre til noget nyt; den fungerer som sekvensafsluttende (Steensig og Sørensen in press) og indikerer, at der er ikke er behov for yderligere uddybning. As *jaer=okay* efterfølges af 3 sekunders pause, hvor A og B begge går rundt i køkkenet og tager/flytter på ting, før B genoptager med en vurdering af koncerten (L10). Knudsen (2015) nævner, at begge parter i samtalen kan tage initiativet til initiering af et

nyt emne/en ny sekvens/aktivitet eller lignende samt fortsætte i samme emne efter faldende *okay*. På den måde er faldende *okay* sekventielt aktiv (Steensig og Sørensen in press; Knudsen 2015), da den har konsekvenser for det videre forløb.

Det tyder på, *ja=okay* (faldende) i dette eksempel signalerer forskellige ting med sine to partikler. *Jaer* forholder sig til producentens netop ytrede *nåh*, der signalerede tøven og opfordring til fortsættelse, og det markerer, at hun nu forstår, hvad B mente. *Okay* (faldende) signalerer, at A nu er informeret og klar til at bevæge sig videre i samtalen. Tilsammen bliver *jaer=okay* (faldende) i dette eksempel en slags kvittering for Bs indskudte bemærkning, og et signal om, at A nu forstår det, hun ikke forstod for et øjeblik siden; hun har nu fået den relevante erkendelse (pointen med Bs indskud; at de ankom efter koncerten var i gang) og har ikke brug for yderligere uddybning.

4.2 Analyse 2, Stormvejr

Eksemplet er fra en telefonsamtale mellem A og B. De snakker om, at B snart skal køre ned til A, og at det har været helt vildt (storm)vejr. A har forud for uddraget fortalt B en historie om den voldsomme vejr-situation, og i L01-02 påbegyndes en sekvens, hvor A som første par-del råder B til at medbringe en sweater. Sekvensen udvides i L03-12 med en forklaring og der argumenterer for, hvorfor sweateren er nødvendig.

(4) AULing | Flensborg | 3:10 ((telefon))

- 01 A: ·hh du gør klogt i o' ta' en s- (.)
 02 en sweaters med herved=
 03 A: =for selv om vi er bare rar- (.) °ø::h g-°
 04 (0.4)
 05 A: hva hedder det: radiatorerne til og køre→
 06 (0.5)
 07 A: °(s[å])°
 08 B: [så det bare koldt alligevel *eller*↘
 09 (0.2)
 10 A: °det blæ-
 11 man ka' godt mærke at det blæser ind
 12 A: i hver'° fHald HH=
 13 ?: =·ssHHH
 14 (0.4)
 15 B: 'a okay↘ °så gør j[eg det]*↘
 16 A: [·hh(hjar)
 17 (0.6)
 18 A: °ja°

I L08 laver B andenreparatur, fordi A ikke havde færdiggjort sin sætning i L03-05. Hun havde indledt ytringen med *for selv om vi er* og altså påbegyndt en adverbial årsags-/indrømmelsesledsætning, der syntaktisk projicerer en følgende overordnet sætning, der forklarer kausalitetssammenhængen mellem de to (Christensen og Christensen 2010: 237-238). Der opstår en pause på 0,5 sekunder i L06, og A og B påbegynder nærmest samtidig deres ytringer i L07-08, begge begyndende med *så*, som ville være en naturlig indleder til den overordnede sætning. As *så* (L07) er dog sagt meget lavt, og Bs ytring udfoldes med et forståelsestjek, *så det bare koldt alligevel eller* (L08), som er den stærkest mulige andeninitierede reparatur (Sidnell 2010: 118). *Eller*-spørgsmålet er formuleret deklarativt og indledt med *så*. Ifølge Schegloff et al. (1977) er der en '*natural ordering*' i reparaturinitieringer i forhold til at lokalisere det der skal repareres så præcist som muligt, og der er her præference for stærk over svag (Schegloff et al. 1977: 369). Ved at give sit bud på forståelse (*candidate understanding*) forholder B sig til problemkilden (L03-05) ved at pointere, lokalisere og karakterisere problemet, og med ytringen undlader hun at forholde sig til, hvem der har ansvar for problemets opståen, men tager ansvar for løsningen heraf (Dingemanse et al. 2014: 34). Det gør det relevant for A at be- eller afkræfte den forståelse, B har præsenteret (Lerner 2004). Bs *candidate understanding* afsluttes med *eller*, der ofte bruges til at udtrykke usikkerhed i ens viden og som kalder på mere end simpel be- eller afkræftelse (Sørensen 2015; samtalegrammatik.dk 2015).

A forholder sig til *eller*-spørgsmålets karakter i L10-12 med *man kan godt mærke at det blæser ind i hvert fald*, og nedgraderer således det forudgående med *i hvert fald*. Efter 0,4 sekunders pause svarer B '*a okay*' efterfulgt af *så gør jeg det* (L15). '*a*' er en variant af *ja* med samme vokallyd og begyndende glotalt lukke og *okay* er med tryk på første stavelse og faldende intonation. Det fungerer som anerkendelsesmærke og indikerer, at hun har forstået As ytring og bekræftelse.

'*a=okay*' (faldende) er prosodisk integreret og forholder sig til reparatursekvensen i L08-12, og måske endda til hele sekvensen fra og med As råd i L01. Bs *candidate understanding* i L08 kaldte med *eller*-spørgsmålet på be- eller afkræftelse, og A kom med netop en form for bekræftelse i L10-12, idet oplevelsen af *det blæser ind* associeres med kulde, men dog som en nedgradering af Bs forslag.

'*a=okay*' (faldende) fungerer i (4) som sekvensafsluttende tredje (Schegloff 2007), der indikerer anerkendelse af anden par-delen og

modtagelse af tilstrækkelig information. Det bekræftes også med hendes efterfølgende *så gør jeg det* i samme linje, der eksplicit konkluderer på den overordnede sekvens fra L01 med en bekræftelse af rådet om at medbringe en sweater. B har nu forstået, hvorfor det er en god idé, og bekræfter, at hun vil gøre det. A kvitterer med først ingressivt *·hjar* i L16 og efterfølgende fritstående *ja* i L18, og hun anerkender derved, at sekvensen er lukket, og at de kan bevæge sig videre (med *ja* giver hun turen tilbage til B og markerer, at hun ikke har mere at sige). Efter uddraget påbegyndes en lukkesekvens, der afslutter samtalen.

4.3 Analyse 3, Lukkeinitiering

I det følgende eksempel optræder *ja=okay* (faldende) efter samtale-deltageren BO har forsøgt at afslutte emnet og komme til en afslutning på samtalen. Eksemplet er fra en telefonsamtale mellem en mor (MOR) og hendes voksne datter (BO), og de bor tilsyneladende i forskellige dele af landet.

(5) AULing | Trappen | 3:56.8 ((telefon))

01 MOR: [så jeg er hjemme=
02 =[selvom] bilen ikk hold*er der*↘
03 BO: [^ˉja^ˉ]
04 (0.3)
05 BO: ja→
06 (0.2)
07 BO: jamen øh vi [ses] senere så→
08 MOR: [()]
09 (0.3)
10 MOR: ^ˉja^ˉ U\$okay\$↘
11 ·hh Uhey for en gangs skyld så kan jeg ikke få=
12 =dig til at tage en pakke smøger med °vel°↗
13 (0.3)
14 BO: jo:→

Før uddraget har de snakket om, at morens bil er udlånt til nogle andre, og moren forklarer, at hun er hjemme, selvom bilen ikke er parkeret ved huset (L01-02). I overlap og gentaget i næste tur viser BO, at hun forstår ved at bruge anerkendelsesmarkøren *ja*. Efter en kort pause (L06) fortsætter BO med *jamen øh vi ses senere så* (L07) i overlap med en uidentificerbar lyd fra moren i højere pitch (L08). Efter en 0,3 sekunders pause optræder *ja=okay* (faldende) i L10, som her indikerer, at hun forstår datterens initiering af afslutning på samtalen (Schegloff

og Sacks 1973). Til forskel fra analyse 1 og 2 forekommer *ja=okay* (faldende) her i anden position som anden par-del til lukkeinitieringen. *Ja=okay* (faldende) er konditionelt relevant, da der i samtaleorganiseringen skal komme et svar her. Det diskuteres i opsummeringen i afsnit 5, hvorledes *ja=okay* (faldende)s placering tilsyneladende har betydning for, hvilken funktion den har.

Moren er tilsyneladende ikke parat til at afslutte samtalen. Det kan vi se, da hun i L11 påbegynder et nyt emne begyndende med *hey*, en fejlplaceringsmarkør (*misplacement marker*, Schegloff og Sacks 1973, frit oversat). Fejlplaceringsmarkøren viser ifølge Schegloff og Sacks (1973) brugerens orientering mod sekvensorganiseringen i samtalen med en anerkendelse af, at den følgende ytring ikke passer ind. Modtageren skal altså ikke forstå ytringen ud fra dens placering, og på den måde får brugeren af fejlplaceringsmarkøren ret til at placere ytringen uden for dens rette plads (Schegloff og Sacks 1973: 92). MORs brug af fejlplaceringsmarkøren *hey* i dette eksempel orienterer altså mod dette sted som værende det sidste sted at placere *unmentioned mentionables* (Schegloff og Sacks 1973). Hun forstår og accepterer initieringen af lukkesekvensen indtil og med *ja=okay* (faldende), men er også klar over, at det betyder, det nu er sidste chance for at bringe nye emner på bordet.

Derudover kan der peges på prosodiske features af MORs *ja=okay* (faldende) der tyder på, hun allerede på det tidspunkt ved, at hun nu er nødt til at tilføje sin pointe inden samtals afslutning. *Ja* er sagt i høj pitch og med tryk på hele ordet, og det faldende *okay* starter intonationsmæssigt lidt lavere end *ja*, tydeligt artikuleret og med nedadgående intonation. Hun laver en tydelig indånding umiddelbart efter afslutningen af *okay* (faldende), hvilket er med til at indikere, at hun vil til at sige noget mere og dermed udnytte denne sidste mulighed for at sige sin *unmentioned mentionable* (Schegloff og Sacks 1973).

Ja=okay (faldende) udtrykker altså i dette eksempel én ting semantisk, nemlig anerkendelse og accept af BOs lukkeinitiering, men det peger prosodisk i retningen af, at der er noget problematisk i denne initiering. Det viser sig efterfølgende i L11-12, at MOR manglede at spørge BO, om hun ville tage en pakke cigaretter med til hende. Det påbegynder et nyt emne, der efterfølgende bliver det sidste inden samtals afslutning.

5 Opsummering og afsluttende bemærkninger

I undersøgelsen er partikelkonstruktionen *ja=okay* (faldende) udfoldet i tre analyser. I alle tre tilfælde er de prosodisk integrerede og med varianten faldende *okay*. Analyserne er lavet på baggrund af indledende overvejelser omkring og analyser af fritstående *ja* og *okay* (faldende) med inddragelse af relevant teori fra primært dansk og engelsk.

Som anerkendelsesmarkør indikerer *ja* forståelse og accept af den/de forudgående ytring/er (Couper-Kuhlen og Selting 2018: 511-512; Gardner 2001: 34; Goodwin 1986: 207; Schegloff 1982), mens den som fortsættelsesmarkør passerer turen tilbage til modtageren og viser, at der ikke er behov for reparation (Couper-Kuhlen og Selting 2018; Golato 2010; Jefferson 2002; Gardner 1995; Goodwin 1986; Schegloff 1982). Faldende *okay* fungerer som potentiel sekvensafslutningsmarkør (Steensig og Sørensen in press; Knudsen 2015) og indikerer, at producenten har modtaget tilstrækkelig information og ikke har behov for yderligere uddybning. Analyserne af den sammensatte konstruktion *ja=okay* (faldende) viser, at konstruktionen forekommer sekvensafsluttende i tredje position.

I Analyse 1, Bytur, fungerede *jaer=okay* (faldende) som en kvittering for det sekventielle indskud. Det forholdte sig til producentens forudgående *nåh* og markerede, at producenten nu havde forstået modtagerens pointe med indskuddet og dets relation til hele sekvensen. Til sammenligning viser Emmertsen og Heinemann (2010), hvordan partikelkonstruktionen *nåja* fungerer som en *realization token* der indikerer, at producenten lige har indset noget, der er relevant for det forudgående i samtalen. *Nåja* indikerer, at der var noget problematisk i producentens tidligere ytringer forårsaget af manglende viden, og at disse problemer nu er løst pga. en epistemisk udligning (Emmertsen og Heinemann 2010: 109). I analyse 1 markerede *ja=okay* (faldende) ligeledes en udligning, da det forholdte sig til producentens forudgående fortsættelsesmarkør *nåh*, der inviterede modtageren til yderligere uddybning. Men forskelligt fra *nåja* forholder *ja=okay* (faldende) sig ikke problematisk til det forudgående. *Ja* er som nævnt epistemisk umarkeret, og det B markerer som nu forstået med *ja=okay* (faldende) er ikke noget, hun kunne eller burde vide i forvejen. Det er As fortælling om sin bytur, som B ikke var en del af og derfor logisk ikke kan vide noget om, forudsat at det er første gang, de taler om det. Ifølge Emmertsen og Heinemann (2010) forekommer *nåja* som indikation på, at

producenten har indset noget, hun allerede ved i forvejen, hvor *ja=okay* i analyse 1 fungerer som sekvensafsluttende på en ny information og nu opnået indsigt.

I Analyse 2, Stormvejr, fungerede '*a=okay* (faldende) som sekvensafsluttende tredje der ligeledes forholdte sig til den umiddelbart forudgående anden par-del. Konstruktionen konkluderede også her både på den indskudte reparatursekvens og på den overordnede sekvens, der begyndte med morens råd om at medbringe en sweater. Producenten tydeliggjorde dette ved at tilføje *så gør jeg det* efter '*a=okay* (faldende), hvilket bidrog til at afslutte sekvensen.

I Analyse 3, Lukkeinitiering, forekom *ja=okay* (faldende) som anden par-del til modtagerens lukkeinitiering. Konstruktionen indikerede, at producenten indtil og med *ja=okay* forstod og accepterede lukkeinitieringen, men hun var samtidig klar over, at dette var sidste chance for at tilføje *unmentioned mentionables* (Sacks og Schegloff 1973). Det blev tydeliggjort af hendes efterfølgende første par-del i en ny sekvens introduceret med fejlplaceringsmarkøren *hey* (Sacks og Schegloff 1973). De prosodiske features i *ja=okay* (faldende) samt den umiddelbart efterfølgende indånding bidrog til projicering af den efterfølgende sidste tilføjelse til samtalen.

Analyse 3 falder lidt uden for kategori, da *ja=okay* (faldende) forekommer i anden position, og det tyder på, konstruktionen særligt i tredje position har en betydning for det sekventielle, som analyse 1 og 2 viser. Analyse 3 er alligevel medtaget i undersøgelsen her, da det i min oversigt over forekomster viser sig at *ja=okay* (faldende) forekommer både i anden og tredje position, og at dette eksempel i stedet overholder sorteringskravet om at være prosodisk integreret. I en fremtidig undersøgelse bør *ja okay* (faldende) betragtes i højere grad ud fra sin sekventielle position end ud fra prosodiske egenskaber, da det også for andre partikler viser sig at være relevant (Steensig og Sørensen, in press). For nuværende undersøgelse betragtes eksemplet dog alligevel som brugbart ved simpelthen at illustrere, hvordan *ja=okay* (faldende) kan forekomme på flere positioner, og formatet således ikke nødvendigvis kan begrænses til én funktion i sig selv, men bør betragtes ud fra sin placering.

Fælles for eksemplerne er, at *ja=okay* (faldende) bidrager til det sekventielle i interaktionen. Det er med til at afslutte en sekvens ved at indikere anerkendelse og accept af det forudgående samt indikere, at der ikke er behov for yderligere uddybning. Det tyder således på, at

det er summen af de to partikler der udgør betydningen, mens helheden *ja=okay* forholder sig til det mere overordnet sekventielle: dvs. i analyse 1 og 2 var *ja=okay* (faldende) med til at afslutte den igangværende indskudte sekvens og samtidig bidrage til at relatere denne sekvens til den overordnede igangværende handling i interaktionen. I analyse 1 var det indskudsudvidelsen omkring ankomsttidspunkt til koncerten, der blev relateret til den overordnede sekvens omkring byturens forløb. *Ja=okay* (faldende) indikerede her, at producenten forstod og accepterede indskudsudvidelsen og indholdet heraf og indikerede, at producenten nu var klar til at bevæge sig videre i samtalen, som efterfølgende fortsatte i samme emne omkring byturen på modtagerens initiativ. I analyse 2 var *ja=okay* (faldende) ligeledes med til at indikere afslutning af den indskudte reparaturssekvens, og med den efterfølgende tilføjelse *så gør jeg det* indikerede producenten, at hun nu også havde forstået den overordnede sekvens og ikke havde behov for yderligere information for at acceptere morens råd om at medbringe en sweater.

Det tyder altså på, konstruktionen forholder sig mere overordnet til det sekventielle i samtalen end partiklerne hver for sig, som forholder sig mere lokalt. I analyse 3 bidrog *ja=okay* (faldende) også til det overordnet sekventielle ved at indikere forståelse og accept af lukkeinitieringen og således bidrage til samtalens overordnede forløb, om end eksemplet ikke helt kan sammenlignes med 1 og 2 pga. placeringen i anden position. *Ja=okay* (faldende) bidrager altså i analyse 1 og 2 til at afslutte den igangværende sekvens og sætte den i relation til den overordnede sekvens/aktivitet, mens den i analyse 3 accepterer og anerkender første par-delen. Det ligner umiddelbart, at konstruktionen viser disse to funktioner i andre forekomster i mit datasæt, og at det er betinget af placeringen. I øvrigt ligner det ikke, at det gør nogen forskel for det sekventielle, hvorvidt partiklerne er prosodisk integrerede eller ej, men det har potentielt en anden funktion.

Referencer

Betz, Emma og Andrea Golato. 2008. Remembering relevant information and withholding relevant next actions: The German token *achja*. *Research on language and social interaction*, 41(1), 58-98.

Boersma, Paul og David Weenink. 2001. PRAAT, a system for doing phonetics by computer. *Glott international*, 5, 341-345.

Boersma, Paul og David Weenink. 2018. Praat: doing phonetics by computer [Computer program]. Version 5.3.55, retrieved 2 September 2013 from <http://www.praat.org/>

Christensen, Robert Zola og Lisa Christensen. 2010. *Dansk Grammatik*. Syddansk universitetsforlag.

Couper-Kuhlen, Elizabeth og Margret Selting. 2018. *Interactional linguistics: Studying language in social interaction*. Cambridge: Cambridge University Press.

Dingemanse, Mark, Joe Blythe and Tyko Dirksmeyer. 2014. Formats for the other-initiation of repair across languages: an exercise in pragmatic typology. *Studies in language*, 38, 5-43.

Emmertsen, Sofie og Trine Heinemann. 2010. Realization as a Device for Remediating Problems of Affiliation in Interaction. *Research on Language and Social Interaction*, 43(2), 109-132.

Gardner, Rod. 1995. 'On Some Uses of the Conversational Token *Mm*', unpublished dissertation, University of Melbourne.

Gardner, Rod. 2001. *When listeners talk: response tokens and listener stance*. Amsterdam: Benjamins.

Golato, Andrea 2010. Marking understanding versus receipting information in talk: *Achso*. and *ach* in German interaction. *Discourse studies*, 12(2), 147-176.

Goodwin, Charles. 1986. Between and Within: Alternative Sequential Treatments of Continuers and Assessments. *Human Studies*, 9(2/3), 205–18.

Heinemann, Trine. 2016. From looking to seeing: Indexing delayed intelligibility of an object with the Danish change-of-state token $n\uparrow\grave{a}\downarrow$. *Journal of Pragmatics*, 104, 108-132.

Heinemann, Trine. 2017. Transitioning between activities with the Danish change-of-state token *nå*. *Journal of Pragmatics*, 118, 1-21.

Heinemann, Trine og Jakob Steensig 2018. Justifying departures from progressivity: the Danish turn-initial particle *altså*. I J. Heritage og M-L. Sorjonen (red.) *Between Turn and Sequence. Turn-initial particles across languages*. John Benjamins Publishing Company. 445-475.

Heritage, John. 1984. A change-of-state token and aspects of its sequential placement. I J. Heritage og J.M Atkinson (red.) *Structures of Social Action: Studies in Conversation Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press. 299-345.

Heritage, John. 2010. Conversation analysis: practices and methods. I Davis Silverman (red.) *Qualitative research: theory, method and practice*. London: Sage. 208-230.

Heritage, John. 2012. The epistemic engine: sequence organization and territories of knowledge. *Research on Language and Social Interaction*, 45, 1-29.

Heritage, John. 2013. Turn-initial position and some of its occupants. *Journal of Pragmatics*, 57, 331-337.

Jefferson, Gail. 1979. A technique for inviting laughter and its subsequent acceptance/declination. I G. Psathas (red.) *Everyday Language – Studies in Ethnomethodology*. New York: Irvington Publishers. 79-96.

Jefferson, Gail. 1984. Notes on a systematic Deployment of the Acknowledgement tokens 'Yeah' and 'Mmhm'. *Paper in Linguistics*, 17(2), 197-216.

Jefferson, Gail. 2002. Is 'no' an acknowledgment token? Comparing American and British uses of (+)/(-) tokens. *Journal of Pragmatics*, 34, 1345-1383.

Knudsen, Anette Dahl 2015. "O(↑)kay(?), ↑Ohkay" – En Prosodiahængig ytringspartikel? *Skrifter om Samtalegrammatik*, 2(1), 1-48.

Lerner, Gene H. 2004. Collaborative turn sequences. I Gene H. Lerner (red.) *Conversation Analysis: Studies from the First Generation*. Amsterdam: John Benjamins. 225-256.

Nielsen, Mie Femø. 2002. Nå! En skiftemarkør med mange funktioner. *Studier i nordisk (2000-2001)*, 51-67.

Samtalegrammatik.dk. n.d. *Udskriftssystem for samtaleeksempler*. <http://samtalegrammatik.au.dk/udskriftssystem-for-samtaleeksempler/> (senest tilgået 28. maj 2018).

Samtalegrammatik.dk. 2013. *Nå (jævn kontur)*. <http://samtalegrammatik.au.dk/opslag-enkelt-visning/artikel/naa-jaevn-kontur/> (senest tilgået 28. maj 2018).

Samtalegrammatik.dk. 2015. *Eller-spørgsmål*. <http://samtalegrammatik.au.dk/opslag-enkelt-visning/artikel/eller-spoergsmaal/> (senest tilgået 28. maj 2018).

Schegloff, Emanuel A. 1982. Discourse as an Interactional Achievement: Some Uses of "Uh Huh" and Other Things that Come between Sentences, paper presented at the Georgetown University Roundtable on Languages and Linguistics 1981. I D. Tannen (red.) *Analyzing Discourse: Text and Talk*. Washington, DC: Georgetown University Press.

Schegloff, Emanuel A. 2007. *Sequence Organization in Interaction: A Primer in Conversation Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.

Schegloff, Emanuel A. og Harvey Sacks. 1973. Opening up closings. *Semiotica*, 8(4).

Schegloff, Emanuel A., Gail Jefferson og Harvey Sacks. 1977. The preference for self-correction in the organization of repair in conversation. *Language*, 53, 361-382.

Sidnell, Jack. 2010. *Conversation analysis: An Introduction*. Wiley-Blackwell.

Steensig, Jakob og Birte Asmuß. 2005. Notes on disaligning 'yes but' initiated utterances in German and Danish conversations. Two construction types for dispreferred responses. I Auli Hakulinen og Margret Selting (red.) *Syntax and Lexis in Conversation: Studies on the use of linguistic resources in talk-in-interaction*. Amsterdam: John Benjamins. 349-373.

Steensig, Jakob, Karen Kiil Brøcker, Caroline Grønkjær, Magnus Hamann, Magnus Glenvad Tind, Rasmus Puggaard Hansen, Maria Jørgensen, Mathias Høyer Kragelund, Nicholas Hedegaard Mikkelsen, Tina Mølgaard, Henriette Folkmann Pedersen, Søren Sandager Sørensen og Emilie Tholstrup. 2013. The DanTIN project – creating a platform for describing the grammar of Danish talk-in-interaction. I Jan Heegård og Peter Juel Henriksen (red.) *New Perspectives on Speech in Action. Proceedings of the 2nd SJUSK Conference on Contemporary Speech Habits*. Frederiksberg: Samfundslitteratur Press.

Steensig, Jakob og Søren Sandager Sørensen, in press. Danish dialogue particles in an interactional perspective.

Stivers, Tanya. 2008. Stance, alignment and affiliation during story telling: When nodding is a token of preliminary affiliation. *Research on Language in Social Interaction*, 41, 31–57.

Sørensen, Søren Sandager. 2015. Turfinalt *eller* i spørgsmål i dansk interaktion. I Inger Schoonderbeek Hansen og Tina Thode Hougaard (red.) *15. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog*.